

Kerkelijk noodfonds – waar en hoe begin je?

Wat komt er kijken bij het opstarten van een kerkelijk noodfonds? In deze minicursus kunt u een stappenplan volgen. De tien stappen hoeven niet noodzakelijk in deze volgorde plaats te vinden en lopen soms door elkaar heen.

Steeds meer diaconieën zijn betrokken bij een kerkelijk noodfonds. Zo'n noodfonds biedt tijdelijk financiële of materiële hulp aan mensen in armoede en werkt heel laagdrempelig.

Een kerkelijk noodfonds

- staat open voor iedereen binnen de grenzen van de eigen burgerlijke gemeente;
- werkt snel en zorgvuldig, aanvragen worden binnen één à twee dagen behandeld;
- stemt af en werkt samen met hulpverlenende instanties, maar heeft én behoudt een onafhankelijke positie;
- stemt de eigen werkwijze en criteria af op de lokale context.

Stap 1 Kerngroep

Zorg dat er een kleine groep van enthousiaste mensen gevormd wordt die met elkaar de schouders wil zetten onder het op te richten noodfonds.

Stap 2 Ondersteuning

Omdat het opstarten van een kerkelijk noodfonds maatwerk is, biedt Kerk in Actie u in 2015 en 2016 gratis ondersteuning aan in de vorm van begeleiding en advies vanuit het projectteam kerkelijke noodfondsen. Neem voor informatie contact op met Kerk in Actie-projectmanager Meta Floor (zie kader).

Stap 3 Kerkelijke samenwerking

Voer gesprekken met andere lokale kerken die mogelijk mee willen doen in het noodfonds. Sommige noodfondsen zijn gestart onder de vlag van een diaconaal platform, andere noodfondsen zijn gestart vanuit twee of enkele kerken. Het is belangrijk dat de participerende kerken zich in dezelfde burgerlijke gemeente bevinden, zodat de contacten met de lokale overheid worden vergemakkelijkt.

Stap 4 Doelgroep

Bepaal op welke doelgroep u zich wilt richten en probeer hier meer inzicht in te krijgen. Bent u er voor iedereen die te maken heeft met acute financiële nood? Wat wordt er al voor hen gedaan? Waar kunt u hen vinden? Inventariseer welke professionele en vrijwillige hulpverleningsorganisaties zich bezighouden met uw doelgroep.

Stap 5 Gesprek lokale overheid

De Nederlandse overheid is in eerste instantie verantwoordelijk voor het plaatselijke armoedebeleid. Een kerkelijk noodfonds is aanvullend op deze voorzieningen en regelingen. Hoe geeft de burgerlijke gemeente invulling aan het lokale armoede- en schuldenbeleid? Wat zijn de bestaande regelingen, wat zijn de 'gaten' die hier soms in vallen, en wat kunnen valkuilen zijn bij het geven van financiële ondersteuning? Hoe kan de samenwerking tussen burgerlijke gemeente en noodfonds eruit zien?

Prioriteit in de samenwerking is het (wederzijds) doorverwijzen naar elkaar, waardoor het niet-gebruik van voorliggende voorzieningen wordt tegengegaan en er in een vroeg stadium kan worden doorverwezen naar professionele (betaalde) hulpverlening. Daarnaast is het van belang om regelmatig met elkaar in gesprek te gaan over mogelijke knelpunten in het armoedebeleid van de gemeente. Mogelijk kan de burgerlijke gemeente financieel bijdragen aan het noodfonds, om zo haar eigen armoede- en schuldenbeleid te versterken.

Stap 6 Vorm een bestuur

Zet een (voorlopig) plaatselijk bestuur op. Bespreek met elkaar of de organisatie vorm krijgt in een stichting of vereniging of dat het noodfonds een plaats krijgt binnen een bestaande structuur van bijvoorbeeld een diaconaal platform.

Stap 7 Investeer in je netwerk

Oriënteer je breed op mogelijke samenwerkingspartners, zoals de voedselbank en SchuldHulpMaatje, en hulpverleningsorganisaties zoals het maatschappelijk werk en vluchtelingenwerk. Bespreek met elkaar op welke manier je naar elkaar kunt doorverwijzen. Is het ook mogelijk om gebruik te maken van elkaars expertise? Op welke manier kun je, al dan niet gezamenlijk, inspringen op lege plekken in het aanbod van ondersteuning?

Stap 8 Werkwijze noodfonds

Werk met elkaar uit wat de werkwijze van het noodfonds zal zijn. Hoe wordt er bekendheid gegeven aan het noodfonds? Kunnen hulpvragers zich rechtstreeks aanmelden of moet dit via de hulpverlening? Hoe vindt de intake plaats? In welke vorm en tot welke hoogte wordt er hulp geboden? Is er altijd sprake van financiële ondersteuning of is er ook de mogelijkheid tot materiële ondersteuning of het verstrekken van een lening? Hoe worden er besluiten genomen en hoe vindt er verantwoording plaats?

Stap 9 Inkomsten

Stel een plan op voor het verkrijgen van inkomsten in het noodfonds. Naast bijdragen vanuit de participerende kerken, valt hierbij te denken aan bijdragen van de burgerlijke gemeente, het bedrijfsleven of particulieren. Ook kunnen andere fondsenwervende activiteiten worden georganiseerd, zoals een rommelmarkt of een concert.

Stap 10 Start noodfonds

Maak een officieel moment van de start van het noodfonds. Vóórdat het kerkelijk noodfonds definitief van start gaat, is het van belang om goed te communiceren met zowel de burgerlijke gemeente als andere maatschappelijke (hulp- en zorg)organisaties die kunnen doorverwijzen. Blijf voortdurend evalueren en stel waar nodig de werkwijze bij. ■

*Tekst: Meta Floor, namens Kerk in Actie werkzaam voor armoedebestrijding in Nederland
Foto's: Gerrit Groeneveld en Marieke Viergever*

Kerkelijk noodfonds starten?

Wilt u zich oriënteren op het starten van een nieuw noodfonds? Kerk in Actie heeft goed inzicht in hoe de huidige 75 kerkelijke noodfondsen werken en biedt in 2015 en 2016 diaconieën begeleiding aan als zij een nieuw kerkelijk noodfonds willen starten.

Een begeleider helpt u in een aantal maanden

- a. een netwerk op te bouwen;
- b. zicht te krijgen op wat er in uw eigen omgeving nodig en mogelijk is;
- c. concreet het noodfonds op te richten.

Door het opstarten van een noodfonds op een professionele manier aan te pakken, zet u zichzelf neer als serieuze gesprekspartner.

Ook kan Kerk in Actie u van dienst zijn met het delen van informatie van en over bestaande noodfondsen. Wees er snel bij, want in 2015 en 2016 krijgt Kerk in Actie een subsidie van het Ministerie van SZW om u hierbij gratis te begeleiden.

Interesse? Neem contact op met projectmanager Meta Floor, m.floor@kerkinactie.nl, tel. 06 488 09 550.